ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 61.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА,*** *8-го Августа.* — 1847 — *Wilno.* ***PIĄTEK,*** *8-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 2-го Августа.

Высочайшими Именными Указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 21-го Апрѣля, въ награду отлично-усердной и ревностной службы, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 2-й степени: состоящіе по Арміи: Начальникъ Округовъ пахатныхъ солдатъ Витебской и Могилевской губерній, Полковникъ *Кенъ*; Командиръ Округа N. 3-го пахатныхъ солдатъ, Подполковникъ *Руссау*; Командиръ Округа пахатныхъ солдатъ Витебской губерніи, Подполковникъ *Марковъ*; Членъ Окружнаго Управленія 11-го Округа Корпуса Инженеровъ Военныхъ Поселеній, Коллежскій Ассесоръ *Семеновъ*; состоящіе въ Округахъ того же Корпуса, Инженеръ Штабсъ-Капитаны: въ III-мъ *Яцолдъ*, и въ 1-мъ *Де-Витте*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 10 Іюня, Надворные Совѣтники: Губернскій Казначей Минской Казенной Палаты, *Левченковъ*, и Губернскій Контролеръ Могилевской Казенной Палаты *Смировскій*, произведены, за выслугу лѣтъ, въ Коллежскіе Совѣтники; Коллежскіе Ассессоры: Губернскій Контролеръ Кіевской Казенной Палаты *Шпаковичъ* и Виленскій Уѣздный Казначей *Шкультецкій*,—въ Надворные Совѣтники.

— Высочайшимъ Приказомъ, 13 Іюля, Исправляющій должность Управляющаго Виленскою Палатою Государственныхъ Имуществъ, Коллежскій Совѣтникъ *Вѣприцкій*, утвержденъ въ этой должности.

— Высочайшимъ Приказомъ, 26 Іюня, Виленской Палаты Государственныхъ Имуществъ, Дѣлопроизводитель, Титулярный Совѣтникъ *Довгердъ*, назначенъ исправляющимъ должность Совѣтника той же Палаты.

—

Приказомъ Военнаго Министра 17 Мая 1847 года объявлено по Военному Вѣдомству и опубликовано Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ по Гражданскому Вѣдомству, Высочайшее Государя Императора повелѣніе, относительно опредѣленія вновь на службу офицеровъ, находящихся въ отставкѣ и безсрочномъ отпуску, въ слѣдующихъ словахъ:

,,До свѣдѣнія Государя Императора доведено, что многіе изъ отставныхъ Офицеровъ, желающіе вновь поступить на службу, отправляются на мѣста расположенія войскъ и входятъ тамъ лично съ просьбами по этому предмету, не получивъ предварительно свѣдѣнія: имѣются ли вакансіи въ тѣхъ войскахъ, въ коихъ они служить желаютъ, и не встрѣчается ли иныхъ препятствій къ ихъ опредѣленію.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 2-go Sierpnia

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, d. 21-go Kwietnia, w nagrodę odznaczającéj się gorliwością służby, Najłaskawiéj mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny 2-éj klassy: liczący się w Armii: Naczelnik Okręgów rolniczych żołnierzy Witebskiéj i Mohilewskiéj gubernii, Półkownik *Ken*; Dowódzca Okręgu N. 3-go rolniczych żołnierzy, Podpółkownik *Russau*; Dowódzca Okręgu rolniczych żołnierzy gubernii Witebskiéj, Podpółkownik *Markow*;— i tegoż Orderu 3-éj klassy: Członek Okręgowego Zarządu 11-go Okręgu Korpusu Inżynierów Wojskowych Osad, Kollegialny Assesor *Siemionow*; liczący się w Okręgach tegoż Korpusu, Sztabs-Kapitanowie Inżynieryi: w III-m *Jaszczold*, i w I-m *De-Witte*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, d. 10 Lipca, Gubernialny Kassyer Izby Skarbowéj Mińskiéj, *Lewczenkow*, i Gubernialny Kontroller Izby Skarbowéj Mohylewskiéj, *Smiarowski*, mianowani, za wysługę lat, Radzcami Kollegialnymi; zaś Assesorowie Kollegialni: Gubernialny Kontroller Izby Skarbowéj Kijowskiéj *Szpakowicz*, i Wileński Powiatowy Kassyer *Szkultecki*, Radzcami Dworu.

— Przez takiż Rozkaz, 13 go Lipca, sprawujący obowiązek Zarządzającego Wileńską Izbą Dóbr Państwa, Radzca Kollegialny *Wieprycki*, utwierdzony został w tymże obowiązku.

— Przez takiż Rozkaz, 26 go Czerwca, Sekretarz Wileńskiéj Izby Dóbr Państwa, Radzca Honorowy *Dowgierd*, mianowany sprawującym obowiązek Radzcy tejże Izby.

—

Rozkazem Ministra Wojny z dnia 17 Maja 1847 r. objawiono Władzom Wojskowym i podano do powszechnéj wiadomości Władz Cywilnych z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Najwyższą wolę Najjaśniejszego Cesarza względem przyjmowania na powrót do służby wojskowéj Oficerów Dymissyonowanych i na nieograniczonym urlopie zostających, następującéj treści:

,,Doszło do wiadomości Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości, że wielu dymissyonowanych Oficerów, życząc wejść na powrót do służby, udają się do miejsc konsystencyi wojsk i zanoszą tam osobiście w tym celu prośby, bez powzięcia poprzednio wiadomości, czyli są wakanse w tych wojskach, w których służyć pragną, i czy nie zachodzą inne przeszkody w przyjęciu ich do służby.

,,Послѣдствіемъ сего бываетъ, что многіе, не будучи приняты въ службу за неимѣніемъ вакансій и находясь по недостаточному состоянію въ невозможности возвратиться въ мѣста прежняго ихъ жительства, остаются въ крайне затруднительномъ положеніи и обремѣняютъ мѣстныхъ Военныхъ Начальниковъ напрасными домогательствами о принятіи ихъ въ такіе полки, въ которыхъ состоитъ уже сверхъ комплектное число Офицеровъ.

,,Это особенно замѣчено въ отношеніи желающихъ служить, въ войскахъ Кавказскаго Корпуса.

,,Его Императорское Величество, въ отвращеніе подобныхъ случаевъ, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) ,,Подтвердить по Военному Вѣдомству постановленіе, неоднократно къ наблюденію предписанное, чтобы отнюдь не было допускаемо въ войскахъ сверхъ комплекта Офицеровъ.

2) ,,Постановленіе это сдѣлать повсемѣстно извѣстнымъ съ тѣмъ, чтобы отставные офицеры, въ случаѣ желанія поступить вновь на службу, предварительно посылали просьбы свои, на точномъ основаніи II продолженія примѣч. къ 312 ст. и III продолженія 315 ст. I кн. II части Свода Военныхъ Постановленій, къ тому Начальству, въ вѣдѣніи котораго служить желаютъ, и чтобы не отправлялись въ мѣста расположенія войскъ, пока не получатъ оффиціальнаго извѣщенія чрезъ мѣстное Гражданское Начальство, объ окончательномъ ихъ опредѣленіи, имѣя постоянно въ виду, что ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть опредѣлены въ тѣ полки, въ коихъ состоитъ полное число Офицеровъ; — и

3) ,,Находящимся въ безсрочномъ отпуску Офицерамъ дозволить, просить во всякое время о зачисленіи ихъ изъ запасныхъ войскъ на дѣйствительную службу въ тѣ полки, въ коихъ они прежде состояли, но только на вакансіи, а за неимѣніемъ таковыхъ, непремѣнно въ тѣ же Дивизіи и Корпуса, изъ коихъ въ безсрочный отпускъ уволены, но во всякомъ случаѣ не иначе, какъ на вакансіи. Донесенія сихъ Офицеровъ должны быть присылаемы чрезъ мѣстное Начальство Внутренней Стражи въ Инспекторскій Департаментъ Военнаго Министерства, на основаніи 34 и 35 пунктовъ III приложенія къ III продолженію Свода Военныхъ Постановленій части II книги I ст. 1524."

Варшава, 29 *Іюля* (10 *Августа*).

Его Свѣтлость Намѣстникъ Царства, Господинъ Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, въ минувшую ночь, выѣхалъ изъ Варшавы въ Россію.

—

Здѣсь скончался послѣ продолжительной болѣзни на 77 году отъ роду, Самуилъ Богумилъ де-Линде, знаменитый Авторъ словаря, Членъ Совѣта народнаго просвѣщенія и многихъ ученыхъ обществъ, б. Президентъ Консисторіи евангелическаго вѣроисповѣданія, Ректоръ б. Варшавскаго Лицея и Кавалеръ орденовъ: Св. Станислава 1-й степени и Св. Владиміра 3-й степени.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 29 *Іюля*.

Изустные переговоры по дѣлу польскихъ мятежниковъ начнутся 2-го Августа, въ 8 часовъ утра. Въ первый день засѣданія, явятся предъ судъ всѣ обвиненные, въ числѣ 254 чел. Переговоры откроются чтеніемъ обвинительнаго акта, на нѣмецкомъ и польскомъ языкахъ, послѣ чего судъ немедленно приступитъ къ разсмотрѣнію доказательствъ. Засѣданія будутъ продолжаться непрерывно, сколько позволитъ возможность. Судъ состоитъ изъ восьми судей, подъ предсѣдательствомъ президента верховнаго суда, г-на *Коха*. Трое добавочныхъ судей будутъ присутствовать при переговорахъ, чтобы, въ случаѣ надобности, принять въ нихъ участіе. Публичность переговоровъ ни чѣмъ не ограничена и только принимаются мѣры для отвращенія безпорядка. Въ отдѣленіи, назначенномъ для зрителей, можетъ помѣститься никакъ не болѣе 300 чел.

— Пишутъ изъ Кенигсберга: ,,Совѣтникъ Юстинъ *Вехтеръ*, одинъ изъ депутатовъ нашего города на сеймѣ, защищавшій съ особенною энергіею проектъ

,,Ztąd wynika, że wielu, nie mogąc być przyjętymi dla braku wakansów, a nieposiadając dostatecznych środków utrzymania, pozbawieni są nie tylko możności powrotu do miejsca pierwotnego zamieszkania, ale postawiwszy się w nader przykrém położeniu, obarczają naprożno miejscowych Naczelników wojsk żądaniami, o przyjęcie ich do półków, w których znajduje się już nadkompletna liczba Oficerów.

,,To szczególniéj miewa miejsce co do życzących wejść w służbę do wojsk Kaukazkiego Korpusu.

,,Najjaśniejszy Pan, dla zapobieżenia podobnym wypadkom, Najwyżéj rozkazać raczył:

1) ,,Potwierdzić wydané w Wydziale Wojennym rozporządzenie, kilkakrotnie już do wykonania polecane, aby w wojskach nie było wcale nadkompletnych Oficerów.

2) ,,Postanowienie to podać do powszechnéj wiadomości, z ostrzeżeniem, aby oficerowie dymissyonowani, życzący wejść na powrót do służby wojskowéj, w ścisłem zastosowaniu się do uwag artykułu 312, w dodatku II-m, i artykułu 315, w dodatku III-m Xięgi 1 éj Części 2-éj Zbioru praw wojskowych, poprzednio wnosili prośby swoje do téj Zwierzchności, pod której zarządem służyć pragną, i aby wtedy dopiéro udawali się do miejsca konsystencyi wojsk, gdy już otrzymają od Władzy miejscowéj Cywilnéj urzędowe zawiadomienie o ostatecznem ich przeznaczeniu. Baczyć wszakże na to należy, aby w żadnym przypadku nie byli przeznaczani do takich półków, w których znajduje się już komplet oficerów.

3) ,,Znajdującym się na nieograniczonym urlopie oficerom, dozwalać w każdym czasie wnosić prośby o przeniesienie ich z rezerwowych wojsk do czynnéj służby, w tych półkach, w których poprzednio zostawali, jeśli tam są wakanse; jeżeli zaś ich nie ma, to do tych Dywizyi i Korpusów, z których na nieograniczony urlop uwolnieni zostali, lecz w każdym przypadku nieinaczéj, jak tylko na miejsca wakujące. Prośby tych oficerów powinny być nadsyłane przez pośrednictwo miejscowych władz Straży Wewnętrznéj, do Inspektorskiego Departamentu Ministerstwa Wojny, zgodnie z punktem 34 i 35 III-go wzoru do III go Dodatku Zbioru Praw Wojskowych, części 2-éj Xięgi 1 artykułu 1524."

Warszawa, 29 *lipca* (10 *sierpnia*).

JO. Xiążę Warszawski, Jenerał Feldmarszałek Namiestnik Królestwa, wyjechał zeszłéj nocy z Warszawy do Rossyi.

Samuel Bogumił *de Linde*, sławny autor Dykcyonarza Języka Polskiego, Członek Rady Wychowania Publicznego i wielu uczonych towarzystw, b. Prezes Konsystorza wyznań Ewangielickich, b. Rektor b. Lyceum Warszawskiego, Kawaler Orderów: Św. Stanisława 1-éj klassy i Św. Włodzimierza 3-éj klassy, po długiéj i dolegliwéj chorobie przeniósł się do wieczności w 77 roku życia.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 29 *lipca*.

Publiczne posiedzenia Sądowe w sprawie polskich wichrzycieli, rozpoczną się 2 sierpnia o godzinie 8 z rana. W piérwszym dniu posiedzenia staną przed sądem wszyscy obwinieni, w liczbie 254 osób. Rozprawy rozpoczną się odczytaniem aktu oskarżenia, w niemieckim i polskim języku, poczém Sąd przystąpi niezwłocznie do roztrząśnienia dowodów. Posiedzenia, ile możność dozwoli, trwać będą bez przerwy. Sąd składa się z ośmiu sędziów, pod prezydencyą Prezesa Najwyższego Sądu, P. *Kocha*. Trzech sędziów dodatkowych będzie obecnych w czasie rozpraw, aby w razie potrzeby, mogli mieć w nich udział. Rozprawy będą publiczne bez żadnych ograniczeń i tylko użyją się środki dla zapobieżenia nieporządkom. W miejscu, dla widzów przeznaczoném, może się pomieścić nie więcéj nad 300 osób.

— Piszą z Królewca: ,,Radzca Justyn *Wechter*, jeden z Deputowanych naszego miasta na Sejmie, który popierał ze szczególną gorliwością projekt emancypacyi Żydów, o-

эманципаціи Евреевъ, получилъ отъ нихъ, по возвращеніи своемъ въ Кенигсбергъ, доказательство живѣйшей признательности: Израильтяне встрѣтили депутата за двѣ мили отъ городскихъ стѣнъ, проводили его съ торжествомъ въ городъ и дали ему роскошный обѣдъ." Г. *Беккератъ*, депутатъ города Крефельда, получилъ отъ своихъ избирателей въ подарокъ великолѣпную карету. Такой же подарокъ сдѣланъ г-ну *Ганземану* ахенскими избирателями. Въ Бреславлѣ, 19-го Іюля, данъ тамошнимъ депутатамъ, бывшимъ на сеймѣ, большой обѣдъ, въ которомъ участвовало 250 чел. гражданъ всякаго званія.

— По извѣстіямъ изъ Бреславля, отъ 24-го с. м., цѣны съѣстныхъ припасовъ на тамошнемъ рынкѣ постоянно понижаются, и нужду, господствовавшую до того времени, начинаютъ чувствовать день-ото-дня меньше.

Австрія.

Вѣна, 8 *Августа*

Открытіе сейма въ Пресбургѣ, назначено 12-го Ноября. Императоръ намѣренъ лично открыть засѣданія.

— По извѣстіямъ изъ Галиціи, тамъ господствуетъ большая смертность между поселянами и низшимъ классомъ народа. Въ Вадовицкомъ округѣ, умерло въ короткое время до 40,000 человѣкъ. Губернаторъ Галиціи и Лодомеріи, графъ Францъ Стадіонъ, отправился уже въ Лембергъ, куда и прибылъ 1-го Августа.

— Искусства понесли чувствительную потерю! . . . 28 числа п. м. скончался здѣсь, на 45 году отъ роду, Иванъ Непомукенъ Гловацкій, пользовавшійся почти европейскою извѣстностію по пейзажной живописи, профессоръ живописи Краковскаго Лицея Св. Анны.

Франція.

Парижъ 30 *Іюля*.

Сегодня разнесся слухъ, будто бы правительство получило отъ Мадритскаго кабинета извѣстіе, что тамъ опасаются смятеній, и потому послано повелѣніе испанскимъ войскамъ, находящимся въ Португаліи, чтобы они немедленно возвратились въ Испанію. Опасаются, чтобы Англичане не воспользовались этимъ случаемъ и не замѣнили Испанцевъ своими войсками.

— Отъ посланника нашего при Римскомъ дворѣ, графа Росси, получено донесеніе, что, по повелѣнію Папы, статсъ-секретарь кардиналъ Феретти разослалъ циркуляръ, коимъ провинціальные депутаты призываются въ Римъ къ 2-му числу Августа.

— Въ одной изъ статей сегодишняго номера *Jour. des Déb.* о дѣлахъ италіянскихъ, преимущественно же церковной области, этотъ министерскій органъ выражаетъ сочувствіе къ реформамъ, введеннымъ Піемъ IX; но напоминаетъ при семъ народу, чтобы онъ избѣгалъ идей ультра-либеральныхъ партій другихъ странъ.

— Генералъ-лейтенантъ Бедо, 20 числа вступилъ въ исправленіе своей должности, по званію временнаго алжирскаго генералъ-губернатора.

— Говорятъ, что намѣреніе подвергнуть судебной отвѣтственности Г. Ламартина, по поводу его рѣчи, произнесенной имъ на маконскомъ обѣдѣ, по желанію Короля, оставлено.

— Г. Пеллапра отправился въ Германію.

— Морской префектъ извѣстилъ изъ Рошфорда, по телеграфу, что 21-го Іюля, въ 12 часовъ по полуночи, произошелъ взрывъ, разрушившій зданія фейверочнаго заведенія и магазина, отдѣленныхъ только каналовъ отъ арсенала. Во время взрыва, въ мастерской было 22 чел., изъ коихъ остались живыми только шесть чел. Причина взрыва донынѣ неизвѣстна; сомнѣваются, чтобы онъ послѣдовалъ случайно. Многіе полагаютъ, съ нѣкоторою вѣроятностію, что солнечные лучи зажгли нѣкоторыя фейерверочныя штуки, отъ которыхъ воспламенились другія.

— По послѣднему исчисленію народонаселенія Парижа, число жителей этой столицы составляетъ 1,053,897 душъ, именно 543,492 мущины и 510,405 женщинъ. Съ 1841 года число жителей въ Парижѣ увеличилось 118,636 душъ. Къ составу національной гвардіи принадлежатъ 55,460 чел., т. е. десятая часть народонаселенія.

31 *Іюля*.

Его Величество Король пріѣхалъ вчера въ Парижъ и присутствовалъ въ совѣтѣ министровъ.

trzymał od nich, za powrótem do Królewca, dowód najżywszéj wdzięczności: spotkali go o dwie mile przed miastem, wprowadzili w tryumfie do miasta i wyprawili dlań wspaniałą ucztę. P. *Beckerat* Deputowany miasta Krefeld, otrzymał od swoich wyborców w darze wspaniały powóz. Podobnyż dar otrzymał P. *Hanseman* od wyborców Akwisgrańskich. We Wrocławiu, 19 lipca, dano dla tameczuych deputowanych na Sejmie, wielki obiad, na którym znajdowało się 250 obywateli wszelkiego stanu.

— Podług wiadomości z Wrocławia, pod d. 24 lipca, ceny na żywność na tameczuym rynku ciągle spadają i niedostatek dotąd panujący, z dnia na dzień co raz mniéj czuć się daje.

Austrya.

Wiedeń, 3 *sierpnia*.

Otwarcie Sejmu w Preszburgu uchwalone jest na dzień 12 listopada r. b. N. Cesarz osobiście ma go zagaić.

— Podług doniesień z Galicyi, panuje tam, w roku bieżącym, wielka śmiertelność pomiędzy wieśniakami i klassą niższą. W cyrkule Wadowickim zmarło w krótkim przeciągu czasu 40.000 osób. Gubernator królestw Galicyi i Lodomeryi, Franciszek Hr. Stadion, udał się już do Lwowa, i stanął tam d. 1 sierpnia.

— Piękne sztuki ciężką poniosły stratę! . . Jan Nepomucen Głowacki, mający prawie europejską wziętość w malarstwie krajobrazów, Professor rysunków w Liceum Krakowskiem św. Anny, zaledwie 45 lat przeżywszy, w d. 28 b. m. zszedł z tego świata.

Francya.

Paryż, 30 *lipca*.

Dziś rozeszła się wieść, że rząd odebrał od gabinetu Madryckiego telegraficzną wiadomość, iż tam obawiają się wybuchu niespokojności, i dla tego posłano rozkaz wojsku hiszpańskiemu, będącemu w Portugalii, aby bezzwłócznie powróciło do Hiszpanii. Obawiają się bowiem, aby Anglicy nie korzystali z téj okoliczności i nie zastąpili Hiszpanów swém wojskiem.

— Od Hr. Rossi, Posła francuzkiego przy dworze Rzymskim, przybył goniec z doniesieniem, że nowy Sekretarz Stanu Kard. Ferretti, z rozkazu Ojca św., zwołał do Rzymu na dzień 2-gi sierpnia deputowanych z prowincyi.

— W jednym artykule dzisiejszego dz. *Journal des Débats* o interessach włoskich, mianowicie Państwa Kościelnego, wynurza ten ministeryalny organ jawne swoje współczucie dla reform przez Piusa IX zaprowadzanych; ale napomina lud włoski, aby się strzegł idei ultra-liberalnych stronnictw w innych krajach.

— Jenerał-Porucznik Bedeau objął d. 20 swój urząd, jako tymczasowy Jeneralny Gubernator Algieryi.

— Mówią, że zamiar zapozwania P. Lamartine do sądu, z powodu mowy jego mianéj przy uczcie w Macon, na życzenie Króla zaniechany został.

— P. Pellapra udał się w podróż do Niemiec.

— Depesza od Prefekta marynarki z Rocheford doniosła, że d. 21 lipca o godz. 12-éj rano, explozya zniszczyła zabudowania warsztatu i magazynu fajerwerków, oddzielonych tylko kanałem od arsenału. W chwili wybuchu znajdowało się w warsztacie 22 osób, z tych tylko sześć ocalało. Przyczyna explozyi nie jest dotąd wiadoma, nie zdaje się jednakże aby pochodziła z przypadku. Domysł najwięcéj znajdujący wiary jest ten, że działanie promieni słonecznych przez okno, zapaliło sztukę fajerwerku, od któréj zajęły się inne.

— Doroczny spis ludności miasta Paryża jest już ukończony; według tegoż, ludność stolicy wynosi 1,053,897 głów, to jest: 543,492 płci mężkiéj, a 510,405 płci żeńskiéj. Ludność Paryża pomnożyła się od roku 1841, o 118,636 głów. Gwardya narodowa składa się z 55,460 ludzi, to jest: zawiera dziesiątą część ludności.

Dnia 31 *lipca*.

Król przybył wczoraj do Paryża, gdzie przewodniczył w radzie Ministrów.

— Съ 1830 года еще никогда не праздновали здѣсь столь великолѣпно трехъ іюльскихъ дней, какъ нынѣ. Одни фейерверки съ иллюминаціею стоили 97,000 фр. Относительно встрѣчи Короля и его семейства, при появленіи ихъ на балконѣ, извѣстія газетъ, какъ министерскихъ такъ и оппозиціонныхъ, не вѣрны. Первые утверждаютъ, что восклицанія были весьма одушевленны, а послѣдніе говорятъ, что восклицаній почти никакихъ не было. Истина составляетъ середину. Восклицанія раздавались въ самомъ дѣлѣ, но они были не всеобщи.

— Въ *Journal des Débats* отдаютъ полную похвалу заслугамъ отечеству гр. Сентъ-Олера.

— Герцогъ Іеронимъ Бонапарте, о пріѣздѣ коего въ Брюссель было сообщено, получилъ разрѣшеніе французскаго правительства поселиться во Франціи вмѣстѣ съ своимъ сыномъ. Чрезъ нѣсколько дней онъ прибудетъ въ Парижъ.

— Говорятъ, что принцъ Монпансье изобрѣлъ новый родъ бомбъ, кои будутъ испытаны при предстоящихъ осеннихъ экзерциціяхъ артиллеріи въ Бапомѣ.

1 Августа.

Недавно помѣщенное въ здѣшнихъ газетахъ объявленіе объ отъѣздѣ Короля и Королевы бельгійскихъ въ Брюссель, несправедливо: Ихъ Величества до сихъ поръ находятся въ Нельи; третьяго дня они ѣздили въ Версаль, но вечеромъ возвратились.

— Въ прошедшемъ засѣданіи палаты перовъ, принятъ 107 голосами противъ 20, проектъ закона, уполномочивающій городъ Парижъ произвести заемъ въ 25,000,000 фр.

— Говорятъ, что г-ну Тесту разрѣшено перейти въ больницу Неотермъ при улицѣ Побѣды.

— Второй сынъ Короля Сандвичевыхъ острововъ имѣетъ вскорѣ прибыть въ Парижъ, гдѣ онъ будетъ учиться.

— Въ *Echo de Vesonce* пишутъ, что Г. Тьеръ отправился въ Эксидель, для свиданія съ маршаломъ Бюжо.

— Послѣ вторичной отсрочки, учреждено наконецъ пароходное сообщеніе между Гавромъ и Нью-Іоркомъ. Рейсъ изъ одного города въ другой будетъ продолжаться отъ 12 до 13 дней.

Англія.

Лондонъ*, 26 *Іюля.

Во всѣ части государства отправлены распоряженія о новыхъ выборахъ, въ самый день закрытія парламента. Въ графствахъ, каждый шерифъ обязанъ, черезъ два часа по полученіи этого предписанія, пригласить мѣстныя власти, чтобы они сдѣлали надлежащее распоряженіе о приступленіи къ новымъ выборамъ, которые должны быть произведены въ теченіи 16 дней послѣ полученія предложенія. Города и мѣстечки, въ теченіи 8 дней, по приглашеніи шерифа окончатъ выборы.

— Вчера, привезено сюда тѣло О'Коннеля; два сына его и докторъ Милей пріѣхали прежде. Болѣзнь младшаго О'Коннеля задержала кортежъ на два дня въ Гаврѣ; тѣло привезено по желѣзной дорогѣ чрезъ Сутамтонъ въ Лондонъ. Сегодня кортежъ отъѣзжаетъ по желѣзной дорогѣ въ Ливерпуль, а оттуда моремъ въ Дублинъ, гдѣ 4-го или 1-го Августа будетъ погребеніе.

— Вчера скончался здѣсь весьма почитаемый ирландскій членъ парламента, Г. О'Коннорь, который велъ свое происхожденіе отъ древнихъ ирландскихъ Королей. Ему было 53 года отъ роду; онъ былъ однимъ изъ лордовъ казначейства.

— Въ здѣшнія гавани доставлено множество хлѣба; но отличный урожай имѣлъ вліяніе на пониженіе цѣнъ на рынкахъ всего государства.

28 Іюля.

Вчера Королева отправилась съ острова Вайта, на смотръ флота въ Спитгедъ, послѣ чего флотъ немедленно вышелъ въ море.

— Сегодня начались въ Сити выборы. Народъ толпился съ самаго утра на площади предъ Гильдгалемъ, зданіемъ, въ которомъ происходятъ выборы, а въ 11 часовъ невозможно уже было туда протѣсниться. Около полудня прибылъ лордъ Джонъ Россель. Г. Лойдъ вычислилъ его заслуги и въ нижней палатѣ и въ кабинетѣ. За симъ произнесъ рѣчь самъ лордъ Джонъ

— Od roku 1830 jeszcze nigdy tak wielka świetność nie była rozwinięta w uroczystościach 3-ch dni lipcowych, jak tą razą. Same fajerwerki, wraz z oświetleniem kosztowały 97,000 fr. Co się tyczy przyjęcia Króla i jego rodziny, za ich ukazaniem się na balkonie, doniesienia dzienników tak ministeryalnych jak i oppozycyjnych są zarówno nierzetelne. Według pierwszych, okrzyki były bardzo żywe, według ostatnich, prawie żadne. Prawda znajduje się, jak zwykle, w pośrodku. Okrzyki dały się słyszeć rzeczywiście, lubo nie z takim zapałem, jak to zwykle dotąd bywało.

— *Journal des Débats* zajmuje się oddaniem sprawiedliwych pochwał Hrabiemu St. Aulaire, z powodu wyświadczonych przez tegoż przysług ojczyźnie.

— Xiąże Hieronim Bonaparte, o którego przybyciu do Bruxelli doniesionem było, otrzymał od rządu francuzkiego upoważnienie do zamieszkania we Francyi wraz z synem. Za kilka dni oczekiwany jest w Paryżu.

— Mówią, że Xiążę Montpensier wynalazł nowy rodzaj bomb, które próbowane będą przy ćwiczeniach jesiennych podczas oblężenia Bapaume.

Dnia 1 sierpnia.

Świeżo ogłoszona w tutejszych gazetach wiadomość o wyjeździe Króla Belgijskiego z małżonką, do Bruxelli, jest mylną. Królestwo Ich Mość bawią dotąd w Neuilly; onegdaj wyjeżdżali do Wersalu, lecz powrócili wieczorem.

— Na onegdajszém posiedzeniu Izby Parów przyjęto 107 głosami przeciw 20 projekt do prawa, upoważniający miasto Paryż do zaciągnienia pożyczki, w summie 25 milionów franków.

— Słychać, że P. Teste otrzymał pozwolenie przeniesienia się do szpitala Néothermes, przy ulicy de la Victoire.

— Drugi syn Króla wysp Sandwickich, Tamehameha, przybyć ma wkrótce do Francyi, dla pobierania nauk w Paryżu.

— Podług gazety *Echo de Vesonce*, P. Thiers udał się do Excideuil, dla odwiedzenia Marszałka Bugeaud.

— Po długiej zwłoce urządzono nareszcie żeglugę parostatkami pomiędzy Hawrem a New-Yorkiem. Przeprawa ta ma się odbywać w ciągu dni 12 lub 13.

Anglia.

Londyn, 26 lipca.

Rozkazy względem odbycia nowych wyborów do parlamentu, wysłano do wszystkich części kraju, jeszcze w dniu odroczenia posiedzeń. W hrabstwach, każdy szeryf po odebraniu tego rozkazu, obowiązany jest, w przeciągu dwóch godzin, zwołać odezwą urząd hrabstwa do przedsięwzięcia stosownych kroków, w celu nakazania nowych wyborów, które w przeciągu dni 16 po otrzymanéj odezwie odbyć się mają. Miasta i miasteczka, na wezwanie szeryfa, przystąpią w ciągu dni ośmiu do nowych wyborów.

— Wczoraj przywieziono tu zwłoki O'Connella, przeprowadzane przez jego dwóch synów i D-ra Miley. Słabość młodszego O'Connela wstrzymała parę dni orszak pogrzebowy w Hawrze, zkąd drogą żelazną przybył z ciałem przez Southampton do Londynu. Dziś, pomienione zwłoki odesłane będą drogą żelazną do Liverpool, a ztamtąd morzem do Dublina, gdzie uroczyste ich pogrzebanie 4-go lub 5-go sierpnia nastąpi.

— Wczoraj umarł tu bardzo poważany irlandzki członek Parlamentu, P. O'Connor, wywodzący swój ród od dawnych Królów Irlandzkich. Żył lat 53, i był jednym z Lordów urzędu skarbowego.

— Nadzwyczajne zapasy zboża, nadeszłe do tutejszych portów, a szczególniéj wyborny stan urodzajów, wpłynęły na zniżenie cen zboża na targach całego kraju.

Dnia 28 lipca.

Wczoraj, Królowa udała się z wyspy Wight na przegląd floty pod Spithaed, która potém niezwłocznie wypłynęła na morze.

— Wybory do parlamentu już się dziś rozpoczęły w City. Lud tłumnie od samego rana zalegał plac przed Guildhall, gmachem na wybory przeznaczonym, a o godzinie jedenastéj już nikt się nie mógł docisnąć. Około południa przybył Lord John Russel. P. Lloyd podał go na kandydata, przypominając liczne jego zasługi, jako członka Izby Niższéj i jako Ministra. Następnie zabrał głos

Россель, но его безпрестанно прерывали громкія рукоплесканія, послѣ чего приступлено къ выборамъ посредствомъ поднятія руки. Предсѣдательствующій въ собраніи шерифъ, объявилъ, что выборъ палъ на лорда Джона Росселя и трехъ другихъ кандидатовъ либеральной партіи, но противники требовали поименной балотировки, называемой *Poll*, которая начнется завтра.

— Въ Финсбори также происходили выборы посредствомъ поднятія руки, но и здѣсь противники потребовали поименной балотировки.

— Извѣстія изъ Мексики отъ 19 Іюня не предвѣщаютъ мира. Сантана вступилъ въ управленіе краемъ, съ властію диктатора, совершилъ принужденный заемъ въ милліонъ долларовъ и занятъ теперь укрѣпленіемъ столицы. Генералъ Скоттъ, не имѣя достаточно сильнаго отряда, не подвигается къ Мексикѣ, а ожидаетъ въ Пуэблѣ подкрѣпленій, которыя, какъ пишутъ въ *Washington-Union*, прибыли уже въ Веракруцъ.

Швейцарія.

Бернъ, 5 Іюля.

По прибытіи всѣхъ депутатовъ кантоновъ, обыкновенный общій Сеймъ торжественно открытъ былъ, подъ предсѣдательствомъ Г. Оксенбейна, Радикала, бывшаго начальника вольныхъ отрядовъ (*corps-francs*), которые за два предъ симъ года, произвели нападеніе на Люцернскій кантонъ. Въ привѣтственной рѣчи, которой съ большимъ нетерпѣніемъ ожидали, президентъ исчислилъ вкратцѣ вопросы, которыми сейму предстоитъ заняться, распространился преимущественно при вопросѣ относительно ревизіи или перемѣны федераціоннаго акта, составляющаго, какъ извѣстно, основаніе нынѣшняго союза швейцарскихъ кантоновъ; причемъ объявилъ, что настоящее время онъ считаетъ соотвѣтственнымъ для сего.

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ слѣдующее письмо изъ Берна, отъ 2-го Іюля: „Вотъ результатъ инструкцій, данныхъ кантонами, при открытіи обыкновеннаго Сейма 1847, касательно Ааргаускихъ монастырей, Зондербунда (союза семи католическихъ кантоновъ), Іезуитовъ и пересмотра федеральнаго акта: Большинство въ пользу выключки изъ протокола дѣла объ Ааргаускихъ монастыряхъ; большинство въ пользу объявленія дѣла Іезуитовъ федеральнымъ дѣломъ, въ пользу объявленія необходимости расторгнуть Зондербундъ; большинство даже въ пользу пересмотра федеральнаго акта; но нѣтъ безусловнаго большинства касательно образа дѣйствій въ этихъ дѣлахъ.

— Въ *Portefeuille* пишутъ: „Федеральнымъ актомъ 8-го Ноября 1814 утверждена власть кантоновъ въ управленіи своими дѣлами, и освящена такимъ образомъ независимость малыхъ кантоновъ, которые могутъ, по желанію, распоряжать своимъ управленіемъ. Радикалы воспользовались этою свободою: они находили ее превосходною, когда хотѣли, въ 1830, 1831, 1832 и въ слѣдующіе годы, пересмотрѣть уставы кантоновъ; но не зная терпимости, стали вопіять противъ Луцерна, который считалъ себя въ правѣ поручить Іезуитамъ воспитаніе своего юношества. Ааргаускій Кантонъ уничтожилъ монастыри, вопреки формально признанной свободы религій, гражданскихъ и федеральныхъ законовъ; онъ пренебрегъ приказаніями Сейма. Радикалы громко одобрили насильственные поступки и грабежи, и когда Луцернъ хотѣлъ принять къ себѣ Ааргаускихъ изгнанниковъ, радикалы, составивъ корпуса волонтеровъ, двинулись противъ Луцерна: если бы не храбрость гражданъ этого города и католическихъ кантоновъ, погибла бы независимость кантоновъ. Послѣ разбитія вольныхъ отрядовъ, радикалы продолжали свои происки, громко возвѣщали свои притязанія, и тогда католическіе кантоны, которыхъ религіозная свобода и независимость были угрожаемы, составили оборонительный союзъ, послѣдній оплотъ федеральнаго акта. Этотъ союзъ назвался *конкордатомъ*. — Радикалы начали всюду вопіять съ яростію противъ конкордата, и возбудили безначаліе. Протестантскій Женевскій Кантонъ, средоточіе калвинисма, обнаруживалъ глубочайшее уваженіе къ свободѣ вѣроисповѣданій и независимости кантоновъ. Радикалы обвинили Женеву, что она есть гнѣздо протестантскихъ Іезуитовъ, и возмутили послѣднія народныя сословія; вспыхнула инсуррекція, въ слѣдствіе которой охранительная партія была свергнута, и замѣщена демокра-

sam Lord John Russell, który ciągle był przerywany hucznemi oklaskami. Po skończonój mowie, trwały jeszcze 10 minut oklaski, poczém przystąpiono do wyboru przez podniesienie ręki. Przewodniczący zgromadzeniu szeryf oświadczył, że wybór padł na Lorda John Russell i trzech innych kandydatów liberalnych, ale przeciwnicy żądali głosowania imiennego, zwanego Poll, które się jutro rozpocznie.

— W Finsbury odbywały się także wybory przez podniesienie ręki, ale i tam, na żądane strony przeciwnéj, do głosowania imiennego przystąpić miano.

— Wiadomości z Mexyku, dochodzące do 19-go czerwca, nie wróżą pokoju. Santana objął zarząd kraju z władzą dyktatorską, nałożył pożyczkę przymuszoną milion dolarów i zajmuje się obwarowaniem stolicy. Jenerał Scott, mając siły niedostateczne, nie posuwał się ku Mexykowi, ale w Puebla czekał na posiłki, które jak *Washington-Union* donosi, już do Veracruz nadciągnęły.

Szwajcarya.

Bern, 5 lipca.

Za przybyciem do dnia wczorajszego wszystkich Deputowanych Kantonów, zwyczajny Sejm Związkowy otworzony tu został uroczyście, pod prezydencyą P. *Ochsenbein*, Radykalisty, byłego naczelnika wolnych oddziałów, (*corps francs*), które przed dwóma laty napadły były na Kanton Lucerny. W mowie zagajającéj, na którą z wielką ciekawością oczekiwano, Prezydent przebiegłszy pokrótce kwestye, któremi Sejm ma się zajmować, rozszerzał się mianowicie nad kwestyą względem rewizyi, czyli raczéj zmiany federacyjnego aktu, *będącego*, jak wiadomo, podstawą teraźniejszego Związku Kantonów *Szwajcarskich*; przyczém oświadczył, iż czas obecny za stosowny ku temu uważa.

— *Journal des Débats* umieszcza następujący list z Bernu pod d. 2 lipca: „Oto jest rezultat instrukcyi, danych przez Kantony na Zwyczajny Sejm 1847 roku, względem kwestyi o klasztorach w Argowii; o Zonderbundzie, (czyli o oddzielnym związku siedmiu Kantonów katolickich); o Jezuitach, i o rewizyi federacyjnego aktu; większość za wykreśleniem z protokołu sprawy o klasztorach w Argowii; większość za uznaniem interessu Jezuitów za interess Związkowy; większość za uznaniem konieczności rozwiązania związku Kantonów katolickich; większość nawet za rewizyą federacyjnego aktu; ale niema bezwarunkowéj większości co do sposobu wykonania wszystkich tych projektów.“

— W *Portefeuille* piszą: „Przez akt federacyjny, z d. 8 listopada 1814 r., zapewniona została pojedyńczym Kantonom wszelka władza we względzie wewnętrznego zarządu, i tym sposobem uświęcona niezawisłość małych Kantonów, które mogą, podług upodobania, urządzać swoje sprawy wewnętrzne. Radykaliści radzi korzystali z téj swobody, i znajdowali ją przewyborną, kiedy w 1830, 1831, 1832, jako też w latach następnych, chcieli przemienić ustawy pojedyńczych Kantonów; ale nie umiejący mieć tolerancyi dla drugich, zaczęli powstawać przeciwko Kantonowi Lucerny, który, na mocy praw sobie służących, poruczył Jezuitom wychowanie swojéj młodzieży. Gdy Kanton Argowii zniósł u siebie klasztory, wbrew formalnie uznanéj wolności religijnéj, wbrew cywilnym i związkowym prawom; gdy za nic ważył zalecenia ogólnego Sejmu, ażeby je znowu przywrócił; Radykaliści pochwalali głośno te gwałtowne postępki i łupieże, i gdy Kanton Lucerny chciał dać u siebie schronienie wygnańcom z Argowii, Radykaliści utworzywszy korpusy ochotników, wyruszyli przeciwko Lucernie: i gdyby nie waleczność mieszkańców tego miasta i Kantonów katolickich, niezawisłość Kantonów nieochybnie by naówczas upadła. Ale pomimo klęski zadanéj wolnym oddziałom (*corps francs*), Radykaliści nie zaprzestali swych intryg, i owszem coraz to jawniéj występując ze swemi roszczeniami, stali się nakoniec powodem, iż katolickie Kantony, których religijnéj swobodzie i niezawisłości groziło niebezpieczeństwo, utworzyły pomiędzy sobą oddzielny odporny związek, ostatnie przedmurze federacyjnego aktu. Związek ten przybrał nazwisko *konkordatu*. Radykaliści zaczęli wszędzie powstawać zawzięcie przeciwko niemu i wywołali anarchią. Protestancki Kanton Genewski, punkt środkowy Kalwinizmu, okazywał najgłębsze uszanowanie dla swobody religijnych wyznań i niezawisłości Kantonów. Radykaliści obwinili Genewę, że jest gniazdem protestanckich Jezuitów, i po-

тами. — Женевская революція послужила знакомъ для многихъ другихъ радикальныхъ переворотовъ. Бунтовщики, вышедшіе изъ Женевскаго и Ваадтскаго Кантоновъ, и соединившіеся съ бунтовщиками Базельскаго Сельскаго Кантона, гдѣ властвовали грубые невѣжды, не замедлили произвести возстаніе въ Базельскомъ Городскомъ Кантонѣ. Моратскіе радикалы, ободряемые Ваадтскими и Бернскими, угрожали Фрейбургу; католическіе кантоны были въ безпокойствѣ, и продолжали готовиться къ оборонѣ. Въ то самое мгновеніе, патріотическое общество верхняго Ааргау отправило просьбу къ большому совѣту кантона объ отмѣнѣ закона, изданнаго противъ вольныхъ отрядовъ. Эта просьба была дерзновенною прокламаціею: анархія поднимала голову, смѣло объявляла свои притязанія, и требовала, чтобы нѣсколькимъ сотнямъ бродягъ дозволено было нарушать, во всякое время, внутреннее спокойствіе, гражданскую и религіозную свободу, и посягать на безопасность лицъ и достоянія. Вскорѣ всѣ разбойники и мошенники, всѣ преступники явились бы въ Швейцарію подъ знамена вольныхъ отрядовъ, если бы эти отряды могли существовать законно. Но, что, вѣроятно, было еще важнѣе, въ Бернѣ, гдѣ аристократія была нѣкогда всемогущею и имѣла преобладающее вліяніе на всѣ дѣла Союза, демократія, сдѣлавшаяся рѣшительницею дѣлъ этого кантона, устремилась не менѣе какъ къ уничтоженію, въ свою пользу, федеральнаго акта, чтобы замѣнить его одною общею конституціею. Въ настоящемъ году верховное управленіе передано по очереди Цюрихскимъ кантономъ Бернскому; должность президента директоріата, составляющаго нынѣ верховную исполнительную власть союза, занимаетъ бывшій предводитель вольныхъ отрядовъ, Г. Оксенбейнъ! Должно согласиться, что такой выборъ можетъ возбудить сомнѣнія касательно намѣреній управляющаго кантона. — Европейское публичное право признало нейтралитетъ Швейцаріи, но первенствующія Державы подчинили это обезпеченіе соблюденію федеральнаго акта. Возмутители, сдѣлавшись сильнѣйшими и владѣя большинствомъ на Сеймѣ, объявляютъ намѣреніе нарушить актъ, вопреки договорамъ. Семь католическихъ кантоновъ, въ главѣ которыхъ должно поставить Луцернскій, Фрейбургскій и Валлисскій, увлеченные религіознымъ чувствомъ, готовятся къ сопротивленію. Эти воинственные кантоны будутъ защищаться, въ случаѣ нападенія, съ неустрашимостью, и отринутъ всякое предложеніе отъ имени притѣснительнаго большинства. Если военное счастіе измѣнитъ ихъ мужеству, они будутъ протестовать противъ насилія радикаловъ предъ Европою, поручившеюся въ исполненіи федеральнаго акта. Вопросъ можетъ сдѣлаться европейскимъ.“

Италія.

Римъ, 10 *Іюля.*

Постановленіе о дарованіи г. Риму муниципальнаго управленія обнародовано 7-го числа; вотъ содержаніе онаго: „Римскій, городской совѣтъ (*Consiglio municipale*), будетъ состоять изъ ста депутатовъ, именно будетъ избираемъ изъ владѣльцевъ недвижимыхъ имѣній, дворянскаго или недворянскаго происхожденія, — ученыхъ, художниковъ, купцевъ, ремесленниковъ и представителей духовенства. Изъ 32-хъ владѣльцевъ дворянскаго происхожденія, десятеро должны имѣть ежегодный доходъ въ 6,000 скудовъ съ своего имѣнія, или 12,000 другаго дохода. — 32 владѣльца изъ другихъ сословій должны имѣть ежегодный доходъ въ 2,000 скудовъ. Всѣ владѣльцы должны быть жители Рима, но имѣніе ихъ можетъ быть и внѣ столицы. Третій разрядъ состоитъ изъ 32-хъ ученыхъ, художниковъ и проч. Одну треть сего разряда составляютъ ученые и художники, которые суть или профессоры какого либо факультета, или же члены утвержденной правительствомъ академіи. Другую треть составляютъ купцы, которые относительно имущества должны имѣть тѣ условія, которыя необходимы для того, чтобы участвовать въ торговой палатѣ. Наконецъ послѣдняя треть состоитъ изъ промышленниковъ. Число сто, пополнено будетъ четырьмя кандидатами изъ духовенства: двое изъ нихъ назначаются Папою, а двое кардиналъ-викаріемъ. Къ совѣту присоединена, для исполнительныхъ дѣлъ, коллегія, состоящая изъ гонфалоніера (Бургомистра), избираемаго изъ дворянскихъ депутатовъ, и девяти декуріоновъ, по три члена изъ каждаго разряда депутатовъ.“

budzili do rokoszu najniższą klassę tameczněj ludności; w skutek czego, stronnictwo zachowawcze zostało obalone, a miejsce jego zajęli demokraci. Rokosz ten stał się hasłem do wielu innych rewolucyi radykalnych. Rokoszanie, którzy wyszli z Kantonów: Genewskiego i Waadtlandskiego, i połączyli się z rokoszanami wiejskiego Kantonu Bazylijskiego, gdzie ster władzy zostawał w ręku najciemniejszych ludzi, wywołali niezwłócznie powstanie w Bazylejskim Kantonie miejskim. Radykaliści z miasta Morat, licząc na wsparcie mieszkańców Waatlandyi i Bernu, grozili uderzeniem na Freyburg. Kantony katolickie zostawały w ciągłéj niespokojności i gotowały się do obrony. Około tegoż czasu, patryotyczne towarzystwo Górnéj Argowii, podało prośbę do wielkiéj Rady Kantonu, domagając się uchylenia prawa, wydanego przeciwko wolnym oddziałom. Prośba ta była zuchwałą odezwą: bezrząd podnosił głowę, śmiało występował ze swemi roszczeniami, i domagał się, aby kilkuset włóczęgom dozwolono było naruszać, w każdym czasie, wewnętrzny pokój, cywilną i religijną swobodę, i targać się na nietykalność osób i majętności! Jakož, skoroby te oddziały uzyskały sankcyą prawa, wkrótce wszyscy bandyci i łotry, wszyscy jakiekolwiek zbrodniarze, ukazaliby się w Szwajcaryi, pod sztandarem wolnych oddziałów. — Ale co było rzeczą bez porównania ważniejszą, to, że w Bernie, gdzie arystokracya niegdyś używała największéj władzy i wywierała przeważny wpływ na wszystkie interessa tego Kantonu, demokracya, osiągnąwszy nagle ster rządu, zwróciła całe swe usiłowanie ku temu, aby obaliwszy na swą korzyść akt federacyjny, ustanowić na miejsce jego jedną ogólną konstytucyą, dla wszystkich bez wyjątku Kantonów. W niniejszym roku, najwyższa godność rządzącego Kantonu, przeszła zwykłą koleją od Kantonu Zurich do Kantonu Bern, gdzie miejsce Prezesa Dyrektoryatu, będącego obecnie najwyższą wykonawczą władzą Związku, a zatém i Prezesa Sejmu, zajmuje były dowódzca wolnych oddziałów, P. *Ochsenbein*! Wyznać należy, że taki wybór może wzniecić powątpiewanie o zamiarach rządzącego Kantonu. — Publiczne prawo europejskie uznało neutralność Szwajcaryi, ale główniejsze mocarstwa uczyniły to uznanie zawisłem od zachowania federacyjnego aktu. Zapaleńcy, stawszy się mocniejszymi i rozrządzając większością na Sejmie, wynurzają chęć naruszenia tego aktu, wbrew istniejącym traktatom. Siedm Kantonów katolickich, na czele których stoją Lucerński, Freyburgski i Wallijski, ożywione uczuciem religijnym, gotują się do oporu. Wojownicze te Kantony, w razie napaści, bronić się będą, z nieustraszoném męztwem, i odrzucą wszelkie propozycye, czynione im w imieniu uciemiężającéj większości. Jeśli zaś szczęście wojenne nie dopisze ich waleczności, zaniosą protestacyą przeciwko gwałtowi Radykalistów, przed obliczem Europy, która gwarantowała wykonanie federacyjnego aktu, i tym sposobem kwestya ta, może stać się Europejską.“

Włochy.

Rzym, 10 *lipca.*

Dekret nadający ustawę municypalną dla Rzymu, ogłoszony został dnia 7; treść jego jest następująca: „Rzymska Rada miejska (*Consiglio municipale*), składa się ze stu Deputowanych, wybieranych z pomiędzy właścicieli nieruchomych majątków, szlacheckiego i nieszlacheckiego stanu, z uczonych, artystów, kupców, rzemieślników, oraz z deputatów od stanu duchowieństwa. Z pomiędzy 32 właścicieli ze stanu szlachty, dziesięciu powinno mieć najmniéj 6,000 skudów rocznego dochodu, z swojéj posiadłości, albo też 12,000 skudów z innego jakiego źródła. Deputowani z innych stanów, także w liczbie 32, powinni mieć najmniéj 2,000 skudów rocznego dochodu. Wszyscy właściciele powinni być koniecznie osiadłymi w Rzymie, chociaż gruntowa ich majętność może być i po za obrębem miasta. Dla udziału w trzeciéj, również z 32 członków złożonéj klassy, do któréj należą uczeni, kupcy i t. d., postanowiono następujące warunki. Jedną trzecią część tejże klassy stanowić mają uczeni i artyści, którzy są albo Professorami jakowego naukowego fakultetu, albo też członkami uznanéj przez rząd Akademii. Do drugiéj trzeciéj części należą kupcy, którzy co do majątku powinni mieć potrzebne do udziału w Izbie handlowéj kwalifikacye. Nakoniec ostatnią trzecią część stanowią osoby z zawodu przemysłowości. Liczba stu będzie uzupełniona przez czterech Deputatów, ze stanu duchowieństwa, z których dwóch obierze Jego Świątobliwość, a dwóch Kardynał Wikaryusz-Jeneralny. W pomoc Radzie dodane będzie Kollegium wykonawcze, składające się z *Gonfaloniera* (Burmistrza), obieranego z pomiędzy Deputowanych szlacheckich, i z dziewięciu *Dekuryonów*, po trzech z każdéj innéj klassy Deputowanych.“

— Третьяго дня Папа вручилъ профессору Каландрелли, директору Балонской астрономической обсерваторіи, уставъ уничтоженный Григоріемъ XVI, а нынѣ снова возстановленный для *Akademii de Lincei*. Его Святѣйшество назначилъ 30 дѣйствительныхъ членовъ, прежнихъ же, кои большею частію были сами причиною ея закрытія, назначилъ сверхштатными соревнователями.

— Учрежденіемъ національной гвардіи, положено законное основаніе къ дальнѣйшимъ успѣхамъ и развитію соотвѣтственныхъ реформъ. Общественное мнѣніе получило такимъ образомъ великую новую опору и силу, которой будетъ достаточно для уничтоженія всѣхъ покушеній ниспроверженной партіи. Важная сія мѣра, повлекла за собою не менѣе важныя перемѣны въ верховномъ управленіи государствомъ. Кардиналъ Джиззи, противъ желанія котораго Папа повелѣлъ учредить національную гвардію, по плану, начертанному особою, свѣтскою Коммиссіею, получилъ отставку, и 7-го числа, въ 10 часовъ утра, возвратилъ свой портфель Его Святѣйшеству. Причиною, заставившею Папу, за годъ предъ симъ, поручить кардиналу Джиззи должность статс-секретаря, было кроткое поведеніе его, послѣ безпокойствъ происходившихъ въ Романіи, въ 1843 году. Но теперь обнаружилось, что онъ также былъ противникомъ прогрессивныхъ началъ, и по возможности старался дѣйствовать противъ воли Папы. Помощникъ статс-секретаря, Кирболи-Вусси, равномѣрно уволенъ, и остается на своемъ мѣстѣ только до назначенія ему преемника. Предполагаемый преемникъ кардинала Джиззи, кардиналъ Ферреги, теперешній Легатъ въ Пизаро, вызванъ оттуда въ Римъ.

— Записываніе въ національную гвардію началось уже въ разныхъ частяхъ города Рима. Князь Роспильози назначенъ генераломъ; всѣхъ сыновей своихъ записанъ онъ въ рядовые. Равнымъ образомъ многія особы другихъ княжескихъ фамилій объявили свою готовность служить простыми солдатами. Генералиссимусомъ гражданской гвардіи, какъ слышно, наименованъ будетъ графъ Мастаи, братъ Папы.

— Прогрессисты стараются убѣдить народъ, что сопротивляясь эманципаціи Евреевъ онъ дѣйствуетъ вопреки ученію религіи и повелѣній Папы. Съ этою цѣлію, третьяго дня данъ былъ сею партіею большой обѣдъ при *Torre del quinto*, на коемъ находилось слишкомъ 2,000 жителей частей: Трастеверы, Монте и Реголя, кои болѣе всѣхъ сопротивляются этой мѣрѣ. Многіе ораторы говорили рѣчи по сему предмету; послѣдствія сего еще неизвѣстны.

12 *Іюля*.

Начальники всѣхъ 14 округовъ города Рима, поднесли Его Святѣйшеству прошеніе, чтобы главная команда національной гвардіи ввѣрена была брату его, графу Гавріилу Мастаи-Феррети, который вскорѣ, вмѣстѣ съ младшимъ св имъ братомъ, пріѣдетъ въ Римъ. Сей послѣдній имѣетъ быть помощникомъ будущаго статс-секретаря, кардинала Ферретти, по отдѣленію иностранныхъ дѣлъ. Оба они извѣстны, какъ просвѣщенные и благородные люди, благопріятствующіе системѣ преобразованій и успѣховъ.

— Съ нѣкотораго времени, римская полиція, подъ начальствомъ новаго губернатора, монс. Грасселини, сдѣлалась столь неисправною и нерадивою, что для предупреженія встрѣчающихся безпорядковъ, нѣкоторые изъ римскихъ гражданъ, занялись сами непосредственно наблюденіемъ за сохраненіемъ общественнаго спокойствія, подъ начальствомъ какого-то Анджело-Брунетти, владѣльца наемныхъ повозокъ и лошадей, (*Veturino*), пользующагося большимъ вліяніемъ и значеніемъ въ народѣ, который ему, по поводу убѣдительнаго его краснорѣчія, далъ наименованіе *Ciceroacchio*. Это — простой человѣкъ, но обладающій здравымъ умомъ, при любви къ истинѣ и силѣ характера; его поведеніе и даже наружный видъ напоминаютъ древнихъ римскихъ трибуновъ. Образовавшаяся подъ его вліяніемъ гражданская полиція оказываетъ чрезвычайную дѣятельность днемъ и ночью, такъ что ни одинъ проступокъ не ускользаетъ отъ ея вниманія. Даже губернаторъ Грасселини, по видимому, вѣритъ сему; ибо когда, за нѣсколько предъ симъ дней, золотыхъ дѣлъ мастеръ, у котораго украдены были вещи, обратился къ нему съ прошеніемъ, чтобы онъ предписалъ найти похитителя его вещей, монс. Грасселини дружески посовѣтовалъ ему обратиться къ Цицероакkio, который въ этомъ дѣлѣ можетъ быть для него

— Onegdaj Papież uręczył Professorowi *Calandrelli*, Dyrektorowi astronomicznego obserwatoryum w Bolonii, statuta, zniesionéj przez Grzegorza XVI, a teraz znowu przywróconéj *Akademii de Lincei*. Ojciec św. mianował 30 rzeczywistych jéj członków, dawniejszych zaś, którzy po większéj części, byli sami przyczyną jéj rozwiązania, przydał tylko jako nadkompletnych i aspirantów.

— Przez zaprowadzenie gwardyi narodowéj, położona została niewzruszona, prawna zasada, do dalszego postępu i rozwijania się stosownych reform. Opinia publiczna zyskała przez to wielką nową podporę i siłę, która będzie wystarczającą do zniweczenia wszelkich zamachów strąconego stronnictwa. Ważny ten krok pociągnął już za sobą nie mniéj ważne zmiany w najwyższym zarządzie kraju. Kardynał Gizzi, przeciwko woli którego Ojciec św. wyraźnie i stanowczo rozkazał utworzenie gwardyi narodowéj, podług planu ustanowionéj na ten cel kommissyi, ze świeckich osób złożonéj, podał się, jak wiadomo, do dymissyi, i d. 6 o godz. 10-éj z rana, złożył ministeryalną swą tekę w ręce Ojca św. Powodem, który przed rokiem skłonił Jego Świątobliwość do powierzenia Kardynałowi Gizzi ważnéj posady Sekretarza Stanu, było łagodne i trafne postępowanie jego, jako Legata w Romanii, po zaburzeniach w roku 1843. Atoli teraz się okazało, że i on także był przeciwnikiem zasad reformy, i o ile mógł, starał się utrudniać wykonanie w tym względzie woli Papieża. Podsekretarz Stanu, Corboli Bussi, został także uwolniony od tego obowiązku i sprawować go tylko ma jeszcze do czasu mianowania jego następcy. Domniemany następca Kardynała Gizzi, Kardynał Ferretti, dotychczasowy Legat w Pezaro, powołany został do Rzymu.

— Zapisywanie do gwardyi narodowéj już się rozpoczęło w niektórych dzielnicach miasta. *Xiążę Rospigliosi* mianowany został Jenerałem; synów zaś swoich kazał zapisać jako szeregowych. Inni także Xiążęta ofiarowali krajowi swoje usługi, jako prości żołnierze. Naczelnym wodzem ma być Hr. Mastai, brat Ojca św.

— Progressiści usiłują przekonać lud, iż opierając się emancypacyi Żydów, działa wbrew przepisom religii i rozkazom Papieża. W tym celu onegdaj dany był przez to stronnictwo wielki obiad przy *Torre del Quinto*, na którym znajdowała się przeszło 2,000 mieszkańców dzielnic: *Trastevere*, *Monte* i *Regola*, którzy się temu środkowi najzacięciéj przeciwią. Liczni mówcy mówili w tym przedmiocie; skutek tego jeszcze niewiadomy.

Dnia 12 *lipca*.

Naczelnicy (*Capi*) wszystkich 14 okręgów miasta Rzymu, podali prośbę do Ojca św., aby naczelne dowództwo gwardyi narodowéj, powierzyć raczył bratu swemu, Hr. Gabryelowi Mastai-Ferretti, który wkrótce, wraz z młodszym swoim bratem, spodziewany jest w Rzymie. Ostatni ma bydź pomocnikiem przyszłego Sekretarza Stanu, Kard. Ferretti, co do spraw zagranicznych. Obadwaj znani są jako światli i szlachetni ludzie, przychylni systematowi reform i postępu.

— Od niejakiego czasu, policya Rzymska, pod przewodnictwem nowego Gubernatora, Mons. Grasselini, stała się tak opieszałą i niebaczną, iż dla zapobieżenia ponawiającym się nieporządkom, pewna liczba obywateli Rzymskich, zajęła się sama przez się czuwaniem nad spokojnością publiczną, pod kierunkiem niejakiego *Angelo Brunetti*, właściciela najemnych powozów i koni (Veturino), mającego wielki wpływ i znaczenie u ludu, który mu, z powodu przekonywającéj jego wymowy, nadał przezwisko *Ciceroacchio* (Ciceronik). Jest to człowiek prosty, ale pełen zdrowego rozsądku, prawości i siły charakteru, którego całe postępowanie, i sama nawet postać, przypominać zdają się starożytnych Trybunów Rzymskich. Uorganizowana pod wpływem jego policya obywatelska, rozwija nadzwyczajną czynność we dnie i w nocy, tak, że najmniejsze bezprawie nie ujdzie jéj baczności. Sam Gubernator Grasselini zdaje się to uznawać, albowiem, gdy okradziony przed kilku dniami złotnik, udał się do niego z prośbą o zalecenie ścisłych poszukiwań, w celu odkrycia sprawców téj kradzieży, Mons. Grasselini poradził mu, po przyjacielsku, aby się udał do Ciceroacchia, który mu w tém zapewne skuteczniéj będzie mógł pomódz. Jemu też to mianowicie przyznać należy, iż objawiające się od niejakiego czasu rozjątrzenie przeciwko Żydom, znacznie się już złagodziło, za co ci, w tych

полезнѣе. Равно ему должно приписать и то, что обнаруживающееся съ нѣкотор го времени раздраженіе противъ Евреевъ, значительно уже уменьшилось; за что они на дняхъ, по внушенію чувства благодарности, выпрягли у него лошадей, когда онъ ѣхалъ, и на себѣ отвезли въ самый лучшій винный погребъ, гдѣ въ честь его предложили нѣсколько тостовъ.

— Вчера вечеромъ, колоссальная статуя Пія IX, принадлежащая къ памятнику, сооружаемому на *Piazza del Popolo*, котораго открытіе должно послѣдовать въ годовщину амнистіи, привезена была на мѣсто своего назначенія. Улица Корсо наполнена была народомъ, впереди шелъ хоръ пѣвчихъ, и длинный рядъ молодыхъ людей съ факелами въ рукахъ сопровождалъ везомую статую.

15 Іюля.

Вчера разнесся слухъ о обнаруженіи тайнаго заговора, въ которомъ участвовали многія знатныя лица и чиновники, и который долженъ былъ вспыхнуть 17-го числа, во время празднованія годовщины амнистіи. И въ самомъ дѣлѣ, поздно уже ночью, депутація, состоящая изъ римскихъ князей, отправилась къ Его Святѣйшеству, представляя ему необходимость перемѣнить полицейское управленіе, ибо при нынѣшнемъ управленіи губернатора Гасселини, нельзя даже и думать о сохраненіи публичнаго спокойствія. Папа, въ слѣдствіе столь неожиданныхъ донесеній, тотчасъ повелѣлъ, чтобы назначенныя 17 числа торжества, были отсрочены, до времени совершеннаго образованія національной гвардіи. Между тѣмъ монс. Грасселини имѣетъ быть немедленно удаленъ отъ своей должности.

— Кардиналъ Ферретти, прибылъ вчера вечеромъ, съ братьями Папы, и привѣтствуетъ былъ общими радостными восклицаніями. При самомъ въѣздѣ онъ успѣлъ расположить всѣхъ въ свою пользу, посредствомъ шутливаго, но имѣющаго важное значеніе, изреченія къ молодымъ людямъ, кои хотѣли выпрячь его лошадей, и сами везти его экипажъ. „Друзья мои! — сказалъ кардиналъ, — подражайте великимъ вашимъ предкамъ, которые всегда старались быть героями, а не животными."

— Утверждаютъ изъ достовѣрнаго источника, что австрійскій и французскій посланники подали папскому правительству ноты, съ приглашеніемъ, чтобы оно бдительно пеклось о сохраненіи спокойствія въ церковной области, отъ чего зависитъ спокойствіе остальной части Италіи.

Съ итальянскихъ границъ, 21 Іюля.

Слышно, что Ломбардо-Венеціанская армія будетъ усилена 20 баталіонами, изъ коихъ одинъ переправился черезъ По, въ Феррару, а прочіе находятся уже въ походѣ.

Т у р ц і я.

Константинополь, 10 Іюля.

На дняхъ получены здѣсь изъ Аѳинъ депеши отъ 3-го Іюня, касающіяся греческо-турецкихъ недоразумѣній. Тотчасъ по полученіи ихъ, австрійскій интернунцій имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Рейсъ-Эффендіемъ. Слышно, что Султанъ предоставилъ себѣ рѣшеніе сего дѣла, а такъ какъ извѣстія изъ Аѳинъ не были ему еще представлены, то о рѣшительномъ результатѣ ничего невозможно сообщить.

— Послѣднія извѣстія изъ Албаніи сообщаютъ, что эта провинція находится въ волненіи. Арнауты не видя, чтобы туземцы ихъ возвращались на родину, по окончаніи военной службы, не хотятъ нынѣ доставлять рекрутъ для султанскихъ полковъ. Толпы албанскихъ мародеровъ производятъ безпорядка при Яковѣ, Ипекемѣ и Дебри, и уже 10 деревень опустошены. Начальствующій тамъ Паша отправился лично противъ мятежниковъ.

dniach, przez wdzięczność, odprzągłszy mu konie, gdy jechał, zaciągnęli go w powozie przed jednę z najlepszych winiarni, kędy się ku czci jego sowite libacye odbyły.

— Wczoraj wieczorem, przewieziony został na *Piazza del Popolo* olbrzymi posąg Piusa IX, należący do pomnika budującego się na tymże placu, a którego odsłonięcie ma nastąpić w rocznicę ogłoszenia amnestyi. *Corso* napełnione było niezliczonemi tłumami; chór śpiewaków, otoczony młodymi ludźmi z pochodniami w ręku, szedł przodem przed posągiem i w tryumfie około placu przeciągał.

Dnia 15 *lipca*.

Wczoraj rozeszła się zatrważająca pogłoska o odkryciu tajemnego spisku, uczestnikami którego miało być wiele znakomitych osób i urzędników, i który miał wybuchnąć d. 17, podczas obchodu amnestyjnéj rocznicy. Jakoż, późno już w wieczór, deputacya złożona z Xiążąt Rzymskich, udała się do Ojca św., przedstawując mu konieczną potrzebę zmiany policyjnego zarządu, gdyż pod teraźniejszym kierunkiem Gubernatora Grasselini, nie podobna jest nawet myśleć o utrzymaniu trwałéj spokojności publicznéj. Papież, w skutek tak niespodziewanych doniesień, rozkazał natychmiast, aby uroczystości zamierzone na dzień 17, odłożone zostały na późniéj, do czasu zupełnego uorganizowania gwardyi narodowéj. Tymczasem Mons. Grasselini ma być niezwłócznie z posady swéj usunięty.

— Kardynał Ferretti, przybył wczoraj wieczorem, w towarzystwie dwóch braci Papieża, i z powszechną radością powitany został. Zaraz na wstępie ujął sobie niezmiernie serca ludu, przez żartobliwe, ale dosadne przemówienie do młodzieży, która chciała wyprządz mu konie i sama powóz ciągnąć przez miasto. „Przyjaciele moi! — rzekł Kardynał — naśladujcie swoich wielkich przodków, który usiłowali zawsze stawać na miejscu bohaterów, a nie bydląt!"

— Zapewniają z dobrego źródła, że Posłowie: austryacki i francuzki, podali do Rządu Papiezkiego noty, wzywając go, aby czuwał troskliwie nad utrzymaniem spokojności w Państwie Kościelném, od czego spokojność dalszych Włoch zależy.

Z nad-granic Włoskich, 21 *lipca*.

Słychać, że armia Lombardzko-Wenecka ma być pomnożona o 20 batalionów. Jeden batalion przeszedł przez Po, do Ferrary, w téj chwili wiele innych jest już także w pochodzie.

T u r c y a.

Konstantynopol, 10 *lipca*.

W tych dniach nadeszły tu z Aten depesze, datowane d. 3 lipca, a dotyczące turecko-greckiego nieporozumienia. Zaraz po nadejściu ich, Internuncyusz Austryacki miał długą naradę z Reis Efendim. Słychać, że Sułtan zostawił sobie rozstrzygnienie téj sprawy, a ponieważ wiadomości z Aten nie zostały mu jeszcze przedstawione, o ostatecznym więc rezultacie nic jeszcze donieść nie można.

— Ostatnie wiadomości z Albanii donoszą, że prowincya ta jest w stanie wielkiego wzburzenia. Arnauci, nie widząc, aby współziomkowie ich wracali do domów po ukończonéj służbie, nie chcą teraz dostawiać kontygensu do półków sułtańskich. Tłumy Albańskich maroderów popełniają bezprawia pod Jakową, Ipekiem i Debry, i już 10 wsi spustoszyli łupiestwem, mordami i pożogą. Dowodzący tam Basza wyruszył osobiście przeciw powstańcom.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 8-го Августа 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.